

նը ծանօթ է Հայերուն, քանի հայ աշա-
կերաններ կը գտնուին անդ, որոնցմէ Ա.
Ֆնտըքըլեանն է քիչնոյն այս տարի կ'աւարտէ
իր ուսմանը իրջանը ։

Յետոյ կուգայ Լիւի « Ճարտարադո-
րական կիրառութեան վարժարանը » (էսլ
Կոնստանտնուպոլիս) , որ կը պը-
տուի Ռիւ ժանտաՄար, թիւ 17, Հոն և
բեր չորս տարուան իրջանէ մը յետոյ
աշակերտը կ'ընէ Կոնստանտնուպոլիս
կամ Կոնստանտնուպոլիս և կամ
Կոնստանտնուպոլիս մը ։ ասիկա կ'աւարտուի
աշակերտը վարժարանին մէջ անցուցած
մասնակիին տեսողութենէն կամ քննու-
թիւններէն ։ Հիւսուածքի և մասնաժիւղ
ուսուցումը շատ առաջ գտած է այդ վար-
ժարանին մէջ ։ 15 տարեկան բոլոր պա-
տանիները կրնան քննութիւն անցընել
վարժարանը ընդունուելու համար ։

Յետոյ կուգայ Լիւի « Կերպարան
վարժարան » , որ 16 տարեկանէն սկսե-
լով աղջիկներ կ'ընդունուին ։ Այդ վար-
ժարանին տուած վկայագրերը շատ կը
փնտռուին ճարտարադոմական հաստա-
տութեանց մէջ պաշտօններու համար ։
Դասընթացը հինգ տարի է ։

Լիւի մէջ կայ նաեւ « Ճարտարադո-
րական փառաբանութեան վարժարան »
(էսլ Կոնստանտնուպոլիս) , 1883 ին
հիմնուած, որուն ընթացքն երկու տարի
է և ուր աշակերտը շատ լաւ կը պատ-
րաստուի ։

Ի Բարիդ, Ռիւ Լուսն, 42, հիմնուած
է « Ճարտարադոմական ընդհանրական
և փառաբանութեան թաղապետական
վարժարան » մը (էսլ Կոնստանտնուպոլիս)
մէջ ։

Պէտք է յիշել նաեւ Էլքիս, Անտէի և
Շարիի երեք արհեստագիտական վար-
ժարանները (էսլ Կոնստանտնուպոլիս)
ինչպէս և Ալիքիսի թաղային
վարժարան մը (էսլ Կոնստանտնուպոլիս)
մէջ ։ Եւ ի Տէլիս, Ալիքիսի երկու տարի
է և ուր աշակերտը շատ լաւ կը պատ-
րաստուի ։

Ընտրելիները պարտին առնուազն 14
և առ առաւել 17 տարեկան ըլլալ ։ Ուս-
մանց տեսողութիւնն է երեք տարի ։

Յիշենք դարձեալ կտակի և մետաք-
սեղէնի վարժարանն ի Վուստուն (Իլդէ),
երկաթի ճարտարադոմական և յայն-
ճապարակի վարժարանն ի Վիստուն (Շէն),
մասնաժիւղ վարժարանն ի Անտէի (Նուս),
թաղապետական վարժարանն ի Գիւլի-
զ (Հոյ-Սալուս), ի Պըզասն, ի Բա-
րիդ, Մանէի փողոց, դարձեալ ու-
րիշ մը ի Սնէ (Կոնստանտնուպոլիս),
և Կոնստանտնուպոլիս, ի Նուս ։ Ձի մասնաժիւղ
նաեւ հիւսուածքի ճարտարադոմական
վարժարանն ի Ռէն, հանգրուան վարժա-
րանն ի Սէնդ-Էլիէն, հանգրուաններու վար-
ժարանն ի Տոմէ և Ալէ, մանչկու և
աղիկներու թաղային արհեստագիտական
վարժարաններն ի Բարիդ, ինչպէս կադ-
մարաթիական Էլիէն վարժարանը և Կա-
կարասի Պուլի վարժարանը և ուրիշները ։

Համառօտ ցանկ մըն է այս որոնք մէ-
ջն ընտանիքի հայրերը կրնան իրենց
ընտրութիւնն ընել ։ Յետոյ դիւրին է ըն-
դունուելու մասնական պայմաններուն վրայ
ուր տեղեկութիւն ինքնիւ այդ վարժա-
րաններու տնօրէնութիւններէն, որը
օրաբար կը համարին պատասխանել իրենց
ուղեւորած նամակներուն ։ Պէտք է ուշադ-
րութեան անել նաեւ թէ լացի մեր յի-
շած վարժարաններուն առաջին երեքն,
մնացեալներուն համար շատ քիչ ծախք
պէտք է ։

Մնաց որ, աւելի երկար ուսումնա-
սիրութեան առարկայ պիտի ընենք այս
խնդիրը ։

ՄԱՐՄԻՆԸ ԶԱՐԱՄԱՐԶՆԵՔ

Ակներու ճշմարտութիւն մըն է որ
մեր զարգացեալ համարուող դասակարգն
անկամ շատ քիչ կարեւորութիւն կուտայ
մարմնի առողջութեան ։ Վերջին քառուղ
դարուն մէջ մեր հասարակութիւնը բա-
ւական ջանքեր րրաւ նոր սերունդին
մտադրականը մշակելու և բարձրացնե-
լու, լայն կարծեմը լրջօրէն բան մը
մտածած չէ դեռ մարմնի զարգացման և
առողջ պահպանութեան համար ։

Կը մտնէք աղջկային վարժարան մը
։ նախ պիտի տեսնէք սեղանատուն մը,
աղտոտ, իւրով սեղաններով և նստա-
րաններով, որոնց վրայն ձննձի հոտեր
կը բուրեն ։ սեղանատունէն քիչ մը հե-
տեւ կը գտնուին ճակիչներ, անբեւա-
կայիկներ առողջութեան մէջ թափուած
։ ամառ ձմեռ գարշահոտութիւնը կը արիւ-
հան ։ մանաւանդ ամառը, տաք օդին,
ճակիչներու հոտը ո՞ր միայն կը տարածուի
սեղանատան մէջ՝ ուր աղաքը հարկա-
գործած են ճաշել՝ հապա մինչեւ վերի
թրանս ալ, ամբողջ մտքով սերտորդե-
լու ։

Թեան յատկացեալ այդ սրահն . . . Հի-
մա մտնենք սրահը . . . բազմաթիւ նեղ խո-
տարաններու վրայ իրարու զով սեղանած
մանուկներ և պատանիներ, վախ,
տոգոյն այտուցով և մեծ մասամբ ապուշ
ըլմազներով, կարծես ամենքն ալ հի-
ւանդ ։ Սրահը գուցէ հազիւ վեց ամիսն
անդամ մը ջուրի երես կը տեսնէ ։ կէս
մաս փոշի նստած է գետին և ասոր ա-
պացոյց՝ բոցիկ ոտքերու ներքանները ։
Ապակիներն աղտոտութեան թանձր խա-
ւով մը պատած են, անթափանց ըլլա-
լու աստիճան ։ Իսկ սեղաններու շորս ան-
կիրաններ՝ մէյնէկ սարդի ոտային, ուր
ժայռն աշխատաւորներ գիշեր ցերեկ կը
դորձեն ։

Ահա այսպիսի մարմնական կազմով
և այսպիսի միջնորոտի մը մէջ ապրող
մանուկներէն կը պահանջուի սորվիլ լե-
զուններ և կարգ մը գիտութիւններ ։

Ծրագիրը ձեռքը կ'առնեն — Հայերէն,
Տաճկերէն, Գաղղիերէն, Յունարէն և . . .
չեմ գիտող ինչերէն ։ յետոյ օրէնները,
չունչը երկարածին չափ համրէ՝ բայց ոչ
երբեք Բարձրագոյն, Բարձրագոյն, Բարձրագոյն
և Բարձրագոյն ։ Տղան թիւրեւ հինաւ-
ւորութիւնը, նկարագրել Լուսնի դաշտե-
րը և ծովերը ։ բայց գուցէ չգիտնայ թէ
սիրտը մարմնին ո՞ր կողմը կը գտնուի,
կամ իր բերին մէջ քանի՞ ակնայ ունի,
Յաւալի մոտացութիւն մըն է այս ։ մինք
ամէն բանէ առաջ մեր անձին գիտու-
թիւնը սորվելու ենք ։ մեր մէջ՝ մարդա-
կազմութիւնը և առողջապահութիւնը
բժշկիչներուն կը յատկացնենք և կրօնա-
գիտութիւնն ալ եկեղեցականներուն ։
Բայց ինչպէս որ բարոյական գիտու-
թեանը մէջ կրօնագիտութիւնն և պատ-
մութիւնն ամէն ուսանողի համար հոյառ
պահիքի պէս հարկաւոր են՝ այսպէս ալ
գրական գիտութեանց մէջ առաջին տեղը
պէտք է բռնեն մտքադաստիարակութիւն և
առողջապահութիւն ։ ամէն բանէ առաջ
մարմնին առողջութիւնը պէտք է ։ Ա-
ռողջ մարմնը առողջ մարմն է ։ և
յիշաւի, տիար, վատոյ մարմնի մը տե-
կուն և զօրաւոր իմացականութեան անհր-
ձեկները ըլլալ, որովհետեւ միտքը մարմ-
նին մէջ կը բնակի և մեր ջղային դու-
թեան հետ այնպիսի սերտիւ կապուած է
որ անոր ամենին թիւթեւ մէջ խանգա-
րումն իսկ իր վրայ կ'ազդէ ու կ'առ կա-
նուի ։ Այդ, ինչպէս կարելի է մեր մա-
նուկներուն քիչ շատ հաստատուն ու-
սում տանողը, երբ անոց ֆիզիքական
վիճակը այնչափ կ'անտեսենք ։ շատեր,
արդէն միջակ մտքի տէր, թէ որ բան
գործ չունին, դպրոց թող յամախն —
չէ ։ կը, չէ ։ կը, իսկ անոնք որ ինչ
սրամիտ են՝ ողջպահիկ կ'անտեսենք զանց
ընելով իրենց միտքն ու մարմինը այն-
չափ կը յոգնենան որ վերջապէս կը հի-
ւանդանան և երբեմն ալ կը մեռնին . . .
Ծառ մը աշակերտներն ալ, իրովին ան-
տեղեկ քնախօսական օրէնքներու, ի-
րենց միտքը ու մարմինը շարաշար վը-
ճացուցած են մղութիւններով ։ այս վեր-
ջին պայագային առանձին յօդուածի նիւթ
կրնայ ըլլալ ։

Փա՛ռք Աստուծոյ, չնական փիլիսո-
փայութեան դարը անցած է ։ Նորեւեկ
Շօթիկներուն տէրն ալ միայն մօտայի մը
կը հետեւին որ բարեբաղդաբար տեսական
չի կրնար ըլլալ, ինչպէս որ օձիքի մը կամ
փողկապի մը ձեւը տեսական չէ ։ Ինչո՞ւ
ուրիշն այսչափ անտարբերութեամբ վե-
րաբերուի զէպի մարմինը ։ Ինչո՞ւ անոր
զարգացման և առողջապահութեան չաչ-
խախտիլ ։ վարժապետներ կան, որոնք ըզ-
բօսանքի ժամանակ իսկ կ'արգիլեն շար-
ժաւը — մի վազէ՛ք, տա՛ք, նստէ՛ք սու-
սիկ բուսիկ խաղացէ՛ք — Ողջամիտ դաս-
տիարակութիւնը սակայն կը պահանջէ որ
ոչ միայն դպրոցներու մէջ կրթական իշ-
խանութեանց միջոցաւ ողջպահիկ անհի-
պայմաններ անվիշտ կ'գործ դրուին՝ ալ
նաեւ աշակերտներուն աւանդուին մարմնի
կազմութեան, գործողութեանց և ան-
վերջար պահպանման մասին ամէն կարե-
ւոր դիտելիք ։ Տղայ մը երկու լեզու պա-
կաս թող սորվի, բայց զիմնայ թէ ինքը
քանի՞ ոսկոր, քանի՞ ջիւղ և քանի՞ մկա-
նունք ունի ։ ասանկ բաները տղան տան
մէջ չի կրնար սորվիլ ։ դպրոցին պարտա-
կանութիւնն է ուրեմն աւանդել զանոնք
և ցորչափ դպրոցը ասոր կարեւորութիւնը
չըմբռնէր՝ անկարելի է ազատել առողջ, ա-
ռողջ և հետեւաբար յուսալից սերունդ մը ։

ԼԵՒԻՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

Քաղաքացի պարսն մը գիւղերը կը
պտտէր ։ Գիւղացի մը տեսաւ որ քրին
քրտիքը մտած կը ցանէր ։
— Յանէ՛, միշտ ցանէ, ձերուկս,
ըսաւ պարսնը, մեզի համար կ'աշխատի
մենք պիտի ուտենք հոնձրը ։
— Այ՛, պարսն, հրամայէ՛ք, միշտ
գարի կը ցաննէ ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գ Ե Ր Մ Ա Ն Ի Ս

Գերմանիոյ մէջ օրուան խնդիր մըն է
այն ցուցահանդէսը զոր կառավարութիւն-
նը կ'ուզէ կազմակերպել 1893 ին ։ Ֆրան-
սայիք այնքան վարժուած են ցուցահան-
դէսներու յաջողութեանն ու օգտակա-
րութեանն որ կառավարութիւնը հարկ մը
չտեսնէր կարծիք հարցնել գործարանա-
ւորներու և վաճառականներու ։ Գեր-
մանիոյ մէջ ընդհանրապէս կառավարու-
թիւնը շատ ունեցող անձներ կարծիքն
կը փոխէ ։ և եթէ չփոխէ իսկ՝ ա-
նոնք ինքնաբերաբար կուտան ։

Երկաթի և արդիւրի դերման գործա-
րանատներնու Ընկերութեան հիւսիսա-
յին-արեւմտեան խումբը դուստրու մը
ունեցեր է յուլիս 6/16 ին ի Տիւսսելտորֆ
և գրադեր է այդ տիեզերական ցուցա-
հանդէսի խնդրով ։ Այդ խումբի անդամ-
ները միաձայնութեամբ որոշեցին եւ թէ
հարապարտեւտութեան այն ճիւղն ու-
րուն իրենք ներկայացուցին են՝ պիտի չը
ըսէ՛ք ու եւ օգուտ ի Պերլին կազմա-
կերպուած ցուցահանդէս մը ։ Սակայն
եթէ կառավարութիւնը ուրիշ նկատու-
թիւններով ցուցահանդէսն կազմակե-
րպութեան նպատակներ որոշուի մը տայ,
իրենք պատրաստ են հարկ եղած մեծ գո-
հողութիւններն ընել ։

— Ռուսիայէն Արժանիքի Հանրա-
պետութեան երկիրը գաղթող հրեայնե-
րի երեւի թէ այն տեղն ալ չեն հանդիպի
հիւրանքի զէմքերու ։ Այդ գաղթողներն
հարկը քառասուն հրեայնեք վերջերս
Արժանիքին մեկնեցին և եւ կիւր են ի
Համբուրգ ։ Յայտարարած են թէ Ամե-
մերիկեան հանրապետութեան մէջ են-
թարկուած էին ճշմարիտ գիտութեան մը
և կը կրէին ամէն տեսակ տառապանք-
ներ ։ Պ. Հիլը վճարած է ասոնց ճանա-
պարհի ծախսն ։ Ուրիշ հրեայնեք ալ
դարձին կը սպասուի ։

Ա Ն Գ Լ Ի Ս

Տէրպիլայի հանքի գործաւորներն ի-
րենց առեկան գումարումն րբիւ են ի
Չեմբերգի յուլիս 6/18 ին, Այս դուս-
տրուին ինքիայ էին 35,000 գործաւոր-
քը ։ Չարս Տիլը որ երեսփոխան ընտր-
ուեցաւ, և խորհրդարանին ուրիշ ան-
դամներ հոն գտնուեցան և իւրաք առին ։
Քարտուղային իր տեղեկագրին մէջ
յայտարարեց թէ այդ չըմբռնակի հանքի
մէջ բանող գործաւորները 25,000 հոգի
են և անոնց կողմէ կազմուած սինտի-
քան ունի 17,730 անդիւրական ոսկի դը-
րամագումը մը, և օրէ օր կը զարգանայ ։
Ժողովը քուէարկեց օրակարգի որով
փափագ կը յայտնուի որ բոլոր հանքային
գործաւորներու միջազգային զանցնու-
թիւն մը կազմուի, աշխատութեան օրա-
կան տեսողութիւնը ութ փամ ըլլայ, և
վարպետներուն պատասխանատուութեան
վերաբերող օրէնքը բարելոյնուի ։

— Ուղեւորութեանց Քուք և որդի
համբաւաւոր գործակալութեան հիմնա-
դիր Պ. Թոմաս Քուք մեռաւ Անգլիոյ մէջ
ութնուն և չորս տարեկան ։

Կէս դարէն աւելի է որ Քուք առա-
ջին անգամ ուղեգրացութեան մը կազմա-
կերպեց Անգլիոյ մէջ Այդ առաջին փո-
քն յաջող ըլլալով Քուք ընդարձակեց իր
ձեռնարկն և շատ ճարտար կերպով կու-
ղեկարարեց չըմբռնակիները զեղ-
ուած զինեցով և եղաւ Անգլիոյ ամենին
համբաւաւոր « չըմբռնակիներ գործակա-
լութիւն » ։ Աշխարհի ամէն կողմն ունի
իր ներդրացողները, մինչդեռ ծայրա-
գոյն արեւելքի մէջ և ի հակոտնեայ ։

Ս Ի Ս Տ Ր Ի Ս

Վերջին օրերս Աւստրիայէն եկած հե-
ռադիոները շատ խօսեցան Լուի-Քիլի-
դի մասին ։ Համառօտ մը բացատրենք
թէ ինչ է այս խնդիրն որ բաւական կա-
րեւորութիւն ունի թէ՛ առեւտրական
զարկն և թէ՛ անոնց որ կը ճամբորդեն
Աւստրիա և ի Հունգարիա ։

Թուրքիոյ դրամը պարտաւորիչ կերպով
կը գործածուի Աւստրիոյ և Հունգարիոյ
մէջ ։ Վալուէ-Քիլի խնդիրն է վերանորոգել
դրամի դրութիւնը, կամ լաւ ևս ջնջել
թղթադրամին պարտաւորիչ կերպով գոր-
ծածութիւնը որ կը կուլուի Կուք ֆու-
նդը ։

Աւստրիա երկար առնին երկարու-
ցաւ դրամական և կրօնական տաղնապի,
տեսակ տեսակ շահեր խնդրի առարկայ էին,
և ձեռնարկներ անհրաժեշտ էին ձեռք ըն-
դել համար այդ դրամական վերանորո-
գումը ։ Հին փոխառութիւնները միաձե-
ւորեցան վերածելու էր, նոր փոխառու-
թիւններ ընելու էր, նոր դրամներ չըմ-
բռնութեան հանելու էր, կարգադրու-
էր դրամին օրինական հիմը ։ և այս աս-
մէնն ընելու էր այնպիսի եղանակով որ

երբ մէկ կողմէ կը յեղաշրջուի երկրին
բոլոր անտեսական կեանքը, միւս կողմէ
վաճառականութիւնն և սեղանաւորու-
թիւնը շատ ճնշուին ։

Այժմ այս ամէն խնդիրները կարգի
գրուեցան, զէ՛ք սկզբունքով ։ Աւստրիա-
Հունգարական կայսրութիւնն իր դրա-
մական դրութիւնը կը հաստատէ տասա-
նորդարկին վրայ և հիմ կ'ընդունի ու-
կին (ինչպէս կ'ընեն Գերմանիա և Անգ-
լիա) ։ Իրամական նոր գրութեան միու-
թիւնն, այսինքն ինչպէս Ֆրանսացիք
Ֆուանք ունին, պիտի ըլլայ Կուքն որ
պիտի արժէ 1 ֆրանք 12 1/2 սանթիմ ։ Ե-
թէ դրամական միութիւնը մէկ ֆրանք-
նոց ըլլար, աւարակոյց չկայ թէ մեծ դեւ-
րութիւն պիտի ընծայէր փոխանակու-
թեանց համար ։ Լայց Աւստրիոյ և Հուն-
գարիոյ երեսփոխանք, չենք դիտել որպի-
սի նախապաշարուած, ուղած են չհետե-
ւել ֆրանսական գրութեան ։

Թղթադրամն հրապարակէն քաշելու
համար Աւստրիա փոխառութիւն մը պի-
տի ընէ 183,456.000 ֆրոնքին (մէկ ֆրո-
նքը 2 ֆրանք 15-20 սանթիմ է) իսկ
Հունգարիա ալ 36,000,000 փոխառու-
թիւն մը պիտի ընէ և 45,000,000 պիտի
տայ հունգարական դանն ։

Ելմական այս ամէն գործողութիւն-
ները պիտի կարգադրուին մինչեւ 1894,
և այն ատեն Աւստրիա-Հունգարական
կայսրութիւնն ալ պիտի ունենայ ուրիշ
տեղութիւններու նման կանոնաւոր դա-
ձային դրութիւն ։

Պ Ե Լ Ե Ի Ք Ս

Համբաւաւոր աշխարհագէտ և աշ-
խարհագրութեան մեծ հեղինակ Էլիզե Ռըք-
լիւ ուսուցիչ անուանուեց է Պրիւքսիլ
գիտութեանց համալսարանին Պ. Ռըքլիւ
բաղդատական աշխարհագրութեան դասը
պիտի աւանդէ ։

Պ. Ռըքլիւ Ֆրանսայի 1871 ի Հասա-
տակութիւնն անդամ էր և այն ատեն դա-
տակարուած ։

ՅԻԼԻԲԵԱՆ ԿԴՁԻՆԵՐ

Ուրբաթ օրուան թուով նկարագրե-
ցինք Սանկի (կամ Սանկի) կղզիի անե-
րեւութեանը ։ Երեւոյան եկած թեր-
թերը կ'աւելցնեն հետեւեալ մանրամաս-
նութեանները ։

Անգլիական Գ-ԵԼԵՆ չափաւոր Ձի-
նառանգն ի Սիւնի ճամբորդութեանը
մէջ ի թիւոր կղզին Հոլանտական նա-
ւու մը նաւագետէն հետեւեալ տեղեկու-
թիւններն առած է ։ Յունիս 7 (մայիս
23ին) հոլանտական նաւը մեկնած էր
Սանկիէն ։ Նաւագետը կը պատմէ թէ
ճամբայ ելլելէն քանի մը փամ վերջ տե-
ղի ունեցեր է անհեղին պայթում մը ։ Մո-
նիքի հեղեղները կը թափէին չորանալին
կամուրջին վրայ և սեւ փոշի անոցին
ամպեր կատարելապէս անտեսանելի կ'ը-
նէին հորիզոնը ։

Երբ հոնք առաւ տարաւ այս ամէնը, երբ
միջնորոտը մաքրուեցաւ ու պայծառացաւ,
Սանկի կղզին անհերքելի եղած էր ։ Հո-
լանտացի նաւագետն համոզուած է թէ
այդ կղզին կտոր կտոր եղած է և ծովը
ընկղմած է իր 12,000 բնակիչներովը ։
Հոլանտական նաւն այդ կղզին մեկնած
պահուն ուրիշ վեց չափնաւոր ևս խա-
րիսի նետած էին, կ'երեւի թէ ատոնք ալ
ընկղմեց են ։

Անգլիական չորհրդաւոր նաւագետն
հարցուցեր է Հոլանտացի նաւագետին
թէ երբ օրը բացուեցաւ ինչո՞ւ համար չէր
վերադարձած աղէտքին տեղը որպէս զի
ճշմարիտ եղելութիւնը աղէկ մը հասկնար
Հոլանտացին բարե թէ՛ միջնորոտն այն-
պէս լեցուած էր ծծուկով որ ինք պար-
տաւոր էր չուտ փախիլ ։

Ք Ա Ն Ա Ս Ա

Յուլիս 6/18ին ի Մեքիքոն, Վիլյանտ
ջրանցքին կառու-
թիւնները զուտ կարողութեան և ճեպընթաց
ձեպընթաց կ'ընթանար բոլոր իր արա-
դութեան ուժովը ։ Երկու կառուածներ
ալ կտոր կտոր եղել են ձեպընթացի
մեկնանքին շատերն ալ ջրանցքին մէջ
թափել են ։ Վերջին լուրերուն համեմատ
տակաւն երեք դիակ և տասը վիրաւոր-
եալներ միայն զուր հանած են ։

Ի Ս Ա Լ Ի Ս

Վենետիկի առողջապահական համա-
ժողովին տեղեկագրին յուլիս 6/18ին Օս-
մանեան զեպանէն ևս տարադրուած
ըլլալով, վաւերացումն ամբողջացած է ։
Այդ տեղ

